

# СПЕЦИФІКА ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА В РОЗВИТКУ НАУКИ Й МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН НА ПРИКЛАДІ ГЕНЕЗИ І ЕВОЛЮЦІЇ АТОМНОЇ ГАЛУЗІ

*Литвинова Т. П, студ. (гр. ЛФ-61, ФЛ КПП ім. Ігоря Сікорського);  
Арламов О. Ю., доц. (каф. ОППЦБ КПП ім. Ігоря Сікорського)*

**Анотація.** Розглянуто перекладацьку діяльність у ході еволюції атомної галузі, проаналізовано значущість перекладу в ході розвитку наукових досліджень, особливості і труднощі, притаманні перекладацькій діяльності в цій царині. Наведено приклади значимості перекладачів у розвитку науки.

**Ключові слова:** специфіка діяльності перекладача, методи наукової розвідки, технічні знання, невербальна мова.

**Abstract.** The translation activity in the course of the evolution of the nuclear industry is considered, the significance of translation in the course of scientific development, the peculiarities and difficulties inherent in translation activity in this field are analyzed. Examples of the importance of translators in the development of science are given.

**Keywords:** specifics of translator 's activity, methods of scientific intelligence, technical knowledge, non - verbal language.

**Вступ.** XX-XXI століття відзначилися процесами розвитку, модернізацією держав і є періодом глобальної економіки. На даному етапі еволюції філолог-перекладач є модератором і активатором ідей у суспільстві. Перекладацька діяльність набуває всебічного значення. Вона пов'язана з відповідальністю, компетенцією, досвідом і навичками, що сприяють конструктивній передачі інформації, і виходить за межі лише побутового чи професійного рівня.

**Актуальність** даної теми обумовлена недооціненням специфіки та труднощів, які виникають в процесі професійної діяльності перекладача.

**Метою** нашого дослідження є доведення важливості та складності діяльності перекладача в умовах історичних зрушень.

Для досягнення мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- 1) дослідити історичні факти, які доводять специфіку і складність діяльності перекладача;
- 2) проаналізувати діяльність перекладача як ту, що є принципово значимою у ході розвитку науки.

**Об'єктом** є перекладацька діяльність у ході еволюції атомної галузі.

**Предметом** роботи є дослідження особливостей та труднощів, що виникають у ході перекладацької діяльності.

**Методи** наукової розвідки відібрано відповідно до поставлених завдань. В ході нашої праці було використано комплекс лінгвістичних методів, зокрема: *описовий метод*; із методів емпіричного дослідження – *метод спостереження і порівняння*; ми також вдалися до *аналізу і синтезу*.

Розглядаючи переклад загалом, можна зазначити, що протягом історичного розвитку людства найголовнішою рисою обміну і спілкування є розуміння, саме тому першочергове значення має коректне донесення інформації. Оскільки перекладач є водночас інтерпретатором і транслятором реалій, на ньому лежить важлива місія передачі інформації на суспільному і державному рівнях, яка, з огляду на пришвидшене поширення ЗМІ, має глобальний принциповий вплив на формування світогляду на світосприйняття людства.

Прикладом значимості перекладачів у розвитку науки може слугувати вивчення хімічного явища радіоактивності, яке відкрив французький вчений Антуан Анрі Беккерель, і його подальше дослідження у 1898 році Гергардом Шмідтом, П'єром і Марією Складовською-Кюрі (що отримала в 1935 Нобелівську премію), які розробили методологію і документацію французькою мовою [1]. Пізніше, за відсутності єдиної мови у світі, було реалізовано практичне застосування радіоактивності, з допомогою німецьких перекладачів, які взяли інформацію з французьких першоджерел зробили чималий вклад в переклад технічної документації, особливістю перекладу якої є спеціальні знання технічних процесів. Згодом, в 1938 році Отто Ган і Фріц Штрассман здійснили поділ ядра урану [6], а в 1939 році Фредерик Жоліо-Кюрі запатентував конструкцію уранової бомби. До того ж, з 1939 року по 1945 рік в Німеччині здійснювалась ядерна програма під назвою «Урановий проект» [4]. В кінці Другої світової війни результатами досліджень скористалися США, завдячуючи англійським перекладачам, що орієнтувалися на франкомовні анали та джерела дослідів німецьких вчених. В кінці 1944 року було створено ядерну бомбу. Згодом, у ході Ялтинської конференції від 4-11.02.1945, перекладачі-дипломати В.М. Павлов і В.М. Бережков, допомогли порозумітися Франкліну Рузвельту і Йосипу Сталіну щодо нової ядерної бомби [2]. На цьому прикладі варто зазначити, що складність перекладу полягала у розстановці акцентів, тембрі голосу, інтонації, коректності підібраних відповідників і навіть у зовнішньому вигляді мовця. Кожне перекладене слово було на вагу золота. Невербальна мова мала вплив на прийняті в цей день рішення, від яких залежала доля населення світу. Такі події стали причиною бомбардування Хіросіми і Нагасакі 6 і 9 серпня 1945 року [5]. Подальший розвиток атомної енергії був неможливий без перекладачів контр-розвитки і перекладу технічних текстів мовами світу. Це призвело до створення потужного мирного атому і військового ядерного потенціалу в Японії, Канаді, Франції, Китаї, Росії, Україні тощо. Також важливою була діяльність перекладачів, які замовчували і невірно інтерпретували, через ідеологію та політику, події, що відбувались в 1986, після вибуху на Чорнобильській АЕС. Протилежним є приклад висвітлення на світовій арені перекладачами вибуху 2011 року Фокусимської АЕС-1 в Японії, в місті Окума [3].

**Висновки.** Отже, участь перекладача, як медіума глобального рівня, у розвитку науки і міжнародних відносин має неабияке значення. Завдяки перекладам з різних мов, народи світу можуть співіснувати і домовлятися.

Перекладацька діяльність має свої особливості та складнощі, такі як: технічні знання, еквівалентність, невербальна мова, зовнішній вплив тощо. Перекладач застосовує методи дедукції, індукції і синтезу, робить міждисциплінарні дослідження, створюючи нову концепцію та формуючи наукову парадигму.

## Література

1. Історія розвитку радіоактивності. [Електронний ресурс] // Фізико-математичний факультет. – Режим доступу: <https://phm.cuspu.edu.ua/nauka/konferentsii/fizyka-tekhnologii-navchannia/67-2015/istoriia-fizyky-ta-tekhniky/230-istoriya-rozvytku-radioaktyvnosti.html>
2. Кримська конференція [Електронний ресурс] // Енциклопедія сучасної України. – Режим доступу: [http://esu.com.ua/search\\_articles.php?id=1068](http://esu.com.ua/search_articles.php?id=1068)
3. Авария на АЭС «Фукусима-1»: опыт реагирования и уроки. [Електронний ресурс] // Российская Академия Наук. Институт проблем безопасного развития атомной энергетики. – Режим доступу: [http://en.ibrae.ac.ru/docs/109/fukusima\\_sq\\_cover.pdf](http://en.ibrae.ac.ru/docs/109/fukusima_sq_cover.pdf)
4. Петржак К. А., Спонтанное деление урана / К. А. Петржак, Г. Н. Фрелов // ДАН СССР. – 1940 – Т. 28. – Вып. 6. – С. 500-501.
5. Kort M. The Historiography of Hiroshima: The Rise and Fall of Revisionism. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.theamericanpresident.us/images/truman\\_bomb.pdf](http://www.theamericanpresident.us/images/truman_bomb.pdf)
6. Von Hahn O. Uber den Nachweis und das Verhalten der bei der Bestrahlung des Urans mittels Neutronen entstehenden Erdalkalimetalle / Von O. Hahn, F. Strassmann // Naturwissenschaften. – 1939. – V. 27. – N 1. – Pp. 11-15.